



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p. p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA **Izvozna nadomestila**

Podrobnejši opis

1. izdaja, FEBRUAR 2015

KAZALO

1.0 UVOD	3
1.1 Temeljni cilji SKP	3
1.2 Financiranje SKP	3
2.0 SISTEM IZVOZNIH NADOMESTIL.....	3
2.1 Nomenklatura kmetijskih proizvodov za izvozna nadomestila	4
2.2 Pogoji za izvozna nadomestila	4
3.0 IZVOZNO DOVOLJENJE.....	5
3.1 Obveznost predložitve dovoljenja	5
3.2 Izjeme od predložitve dovoljenj.....	5
3.3 Oblika dovoljenja	5
3.4 Prenos pravic iz dovoljenja	6
4.0 IZVOZNI POSTOPEK	6
4.1 Vložitev predhodnega obvestila	6
4.2 Poenostavljena izvozna deklaracija	7
4.3 Predhodni fizični pregled	7
4.4 Kontrolni izvod T5	7

1.0 UVOD

Korenine skupne kmetijske politike (v nadaljevanju: SKP) segajo v petdeseta leta 20. stoletja, ko so družbe v zahodni Evropi trpele za posledicami vojne, ki so se kazale v ohromelem kmetijstvu in pomanjkanju hrane. V prvotni SKP je bil poudarek na spodbujanju večje produktivnosti kmetijstva, da bi bila potrošnikom zagotovljena stalna preskrba s hrano po dostopnih cenah in bi imela tedanja Evropa donosen kmetijski sektor. SKP je kmetom ponujala subvencije in dala na voljo sisteme z jamčeno visokih cen, s čimer jih je spodbujala k proizvodnji hrane. Za prestrukturiranje kmetijstva je bila na voljo finančna pomoč, npr. v obliki subvencij za naložbe kmetij v njihovo povečanje ter upravljanje tehnoloških znanj, da bi se lahko prilagodile tedanjim gospodarskim in družbenim razmeram. Sprejeti so bili tudi nekateri ukrepi v obliki pomoči za predčasno upokojevanje in poklicno usposabljanje ter ukrepi za pomoč regijam z omejenimi možnostmi.

1.1 Temeljni cilji SKP

Temeljni cilji SKP so zapisani v 39. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije in so:

- povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka, zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje in z optimalno izrabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile;
- zagotavljati primerno življenjsko raven kmetijske EU, zlasti s povečanjem individualnega zaslužka oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom;
- stabilizirati trge;
- zagotoviti redno preskrbo;
- preskrba potrošnikov po primernih cenah.

1.2 Financiranje SKP

SKP se financira iz skupnih skladov, v katera prispevajo sredstva vse članice EU. Sredstva iz sklada za posamezne tržne mehanizme se delijo preko nacionalnih institucij. V državah članicah EU so za področje SKP praviloma pristojna in odgovorna ministrstva za kmetijstvo, operativne naloge pa izvajajo akreditirane plačilne agencije, ki so običajno organi v sestavi teh ministrstev. Pri nas je za to področje pristojno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je za operativno izvajanje mehanizmov ustanovilo plačilno agencijo – [Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja](#).

Doseganje ciljev SKP, kot jih določa Pogodba o delovanju Evropske unije, financiranje različnih ukrepov te politike, vključno z ukrepi za razvoj podeželja, zagotavljata:

- Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) in
- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP).

2.0 SISTEM IZVOZNIH NADOMESTIL

EU je največja uvoznica in druga največja izvoznica kmetijskih proizvodov na svetu. Države članice proizvedejo veliko več kmetijskih proizvodov, kot jih lahko prodajo na notranjem trgu. Zaradi regulacije cen v posameznih tržnih redih so cene na evropskem trgu veliko višje od cen na svetovnih trgih. Za izravnavo razlike med višjimi cenami v EU in tistimi na svetovnih trgih je bilo uvedeno izvozno nadomestilo, ki omogoča konkurenčnost evropskim proizvodom.

Izvozno nadomestilo je mogoče pridobiti tudi za osnovne proizvode (žita, jajca, mleko, riž, sladkor), ki so uporabljeni v predelanih proizvodih (npr. za sladkor v čokoladi). Seznam osnovnih proizvodov se nahaja v [prilogi I](#), seznam predelanih proizvodov pa v [prilogi II](#) uredbe št. [578/2010](#).

Ločimo dve vrsti izvoznih nadomestil: enotno in diferencialno izvozno nadomestilo. Če imajo tretje države enake cene kmetijskih proizvodov, se za vse države uporablja enaka stopnja izvoznega nadomestila – govorimo o enotni stopnji izvoznega nadomestila. Kadar so cene v tretjih državah različne, izvozno nadomestilo pokriva razlike v cenah, zato se stopnja izvoznega nadomestila razlikuje glede na namembno državo – govorimo o diferencialnem nadomestilu..

2.1 Nomenklatura kmetijskih proizvodov za izvozna nadomestila

Običajno se blago za potrebe izvoznega carinjenja uvrsti pod 8-mestno tarifno oznako kombinirane nomenklature (KN). Pri izvozu blaga, za katero se pridobi izvozno nadomestilo, pa se blago uvrsti pod 12-mestno oznako nomenklature za izvozna nadomestila. Nomenklaturu za izvozna nadomestila uvaja uredba št. 3846/1987 z [aneksom](#), ki se vsako leto dopolni in spremeni.

Pri izvozu je namreč treba natančneje opredeliti agroživilske proizvode, saj je višina izvoznih nadomestil določena na osnovi vsebnosti posameznih sestavin v živilu. Tako se 8-mestna tarifna oznaka 1101 00 15 (pšenična moka iz navadne pšenice in pire) v nomenklaturi za izvozna nadomestila deli na nadaljnjih šest 12-mestnih oznak, glede na vsebnost pepela:

1101 00 15	--iz navadne pšenice in pire:	
	---z vsebnostjo pepela od 0 do 600 mg/100 g	1101 00 15 9100
	---z vsebnostjo pepela od 601 do 900 mg/100 g	1101 00 15 9130
	---z vsebnostjo pepela od 901 do 1 100 mg/100 g	1101 00 15 9150
	---z vsebnostjo pepela od 1 101 do 1 650 mg/100 g	1101 00 15 9170
	---z vsebnostjo pepela od 1 651 do 1 900 mg/100 g	1101 00 15 9180
	---z vsebnostjo pepela več kot 1 900 mg/100 g	1101 00 15 9190

Izjema so izdelki zunaj priloge I, kjer se uporablja 8-mestna tarifna oznaka. Pri izvozu predelanih izdelkov je treba deklarirati količino osnovnih proizvodov v predelanem proizvodu. To lahko izvoznik deklarira na carinski deklaraciji, lahko pa pri Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja pred izvozom deponira recepturo, v kateri je navedena sestava osnovnih proizvodov, in v carinski deklaraciji navede le številko recepture. Postopek pridobitve številke recepture je podrobneje opisan v [Navodilu o posebnostih pri izvoznem postopku kmetijskih proizvodov, izvoženih kot blago, ki ni zajeto v prilogi I k pogodbi, št. 13/2005](#).

2.2 Pogoji za izvozna nadomestila

Izvoznih nadomestil ni mogoče pridobiti za vse kmetijske proizvode in v vseh okoliščinah. Nekateri pogoji morajo biti izpolnjeni. Blago mora biti v prostem prometu v EU, v posameznih primerih pa mora biti po poreklu iz EU. Biti mora v dobrem stanju, primerno za potrošnjo, v nepoškodovanih paketih in primerno transportirano. Izvoznega nadomestila ni mogoče pridobiti za blago, za katero se obračunajo izvozne dajatve. Nadaljnji pogoj je, da blago v nespremenjenem stanju zapusti območje EU v 60 dneh od sprejema izvozne deklaracije.

Izvozno nadomestilo je lahko izplačano tudi vnaprej, ko je izvozna deklaracija sprejeta in preden blago zapusti območje EU. Tako »predplačilo« se izplača na zahtevo izvoznika, pri čemer mora ta položiti 10 % večjo varščino.

3.0 IZVOZNO DOVOLJENJE

Pri izvozu pomeni izvozno dovoljenje ([priloga I](#) uredbe št. 376/2008) pravico in obveznost:

- za imetnika dovoljenja,
 - za navedeno količino,
 - za navedene proizvode,
 - za navedeno namembno državo,
- in sicer v okviru roka veljavnosti dovoljenja.

Izdaja dovoljenja je pogojena s plačilom varščine, ki zagotavlja, da bo izvoz opravljen v času veljavnosti dovoljenja. V posebno polje na zahtevku za dovoljenje vložnik vpiše višino varščine, ki je opredeljena v predpisih EU po posameznih tržnih redih. Varščina se sprostí, če je obveznost izpolnjena. Izpolnitev obveznosti izvoznik dokazuje s predložitvijo izvoznega dovoljenja in drugih dokazil. Varščina se vrne vlagatelju sorazmerno s količinami na predloženem dokazilu o izvoženi količini. Če obveznost ni izpolnjena, se varščina zaseže.

3.1 Obveznost predložitve dovoljenja

Preden izvoznik izvozi blago, mora predložiti carinskemu uradu izvoza izvozno dovoljenje. Izvozno dovoljenje vsebuje podatke o vrsti in količini blaga, ki bo izvoženo, s tem pa omogoča Komisiji pridobiti podatke o tem, koliko blaga bo umaknjena z evropskega trga. Ko je količina na izvoznem dovoljenju odpisana, se blago lahko izvozi. Dovoljenje, izdano v eni državi članici, je veljavno v vseh državah članicah. Predpisan je enoten obrazec, natisnjen v nacionalnem jeziku posamezne države. V Sloveniji izdaja dovoljenja Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

3.2 Izjeme od predložitve dovoljenj

Dovoljenje se ne zahteva in ga ni treba predložiti:

- za proizvode zunaj priloge I;
- za pošiljke ene fizične osebe drugi fizični osebi, če so te pošiljke občasne;
- za količine, ki ne presegajo tistih, navedenih v [prilogi II](#) uredbe št. 376/2008. Ta določba ne velja v primerih, kadar je en sam izvoz zajet z več kot eno izvozno deklaracijo brez ekonomske ali pravne podlage;
- pri ponovnem izvozu oz. vračilu uvoženega blaga v tretje države;
- pri ponovnem uvozu oz. vračilu izvoženega blaga v EU;
- idr.

Izjeme od predložitve dovoljenj so podrobneje opredeljene v [4. do 6. členu uredbe št. 376/2008](#).

3.3 Oblika dovoljenja

Dovoljenje se predloži pri postopku carinjenja. Carinsko deklaracijo mora podati imetnik oziroma prevzemnik dovoljenja ali potrdila ali njun zastopnik. Pomembna so zlasti naslednja polja:

- polje 4 ali 6: naveden je imetnik (polje 4) ali prevzemnik dovoljenja (polje 6); ista oseba mora biti navedena tudi v carinski deklaraciji, ne glede na obliko zastopanja;
- polje 12: vpisan je datum veljavnosti dovoljenja;
- polji 17 in 18: vpisana je količina, za katero je bilo dovoljenje ali potrdilo izdano. Pri odpisu količine je treba upoštevati še morebitno odobreno toleranco v polju 19. Če je v polju 19 dovoljenja navedena tolerančna količina (običajno 5 %), se lahko količina blaga poveča za odobreno toleranco. Pri izvozu tolerančna količina sicer omogoča izvoz, ni pa mogoče za to količino pridobiti izvoznega nadomestila.

Postopek odpisovanja dovoljenj je podrobneje opisan v [Navodilu o uvoznih in izvoznih dovoljenjih za kmetijske izdelke, št. 4/2012](#).

Vnaprejšnja določitev izvoznega nadomestila

Izvozno dovoljenje z vnaprejšnjo določitvijo izvoznega nadomestila se razlikuje od običajnega izvoznega dovoljenja zgolj po tem, da ima v polju 21 (Izvozno nadomestilo veljavno _____.____.____ določeno vnaprej) vpisan datum. To pomeni, da se pri obračunu izvoznega nadomestila upošteva veljavna stopnja na dan iz polja 21; to velja za celotno količino na dovoljenju. V primeru, da je polje 21 prazno, se pri obračunu izvoznega nadomestila upošteva stopnja, ki velja na dan sprejema izvozne carinske deklaracije.

Potrdilo o nadomestilu za izdelke zunaj priloge I

Pri izvozu izdelkov zunaj priloge I se ne uporablja izvozno dovoljenje, ampak potrdilo o nadomestilu, ki se glasi na znesek in ne na količino. Te zneske odpisuje Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Izvoznik potrebuje potrdilo o nadomestilu, kadar vsota skupno prejetih izvoznih nadomestil preseže 75.000 evrov. Izvoznik, ki v obračunskem obdobju prejme manj od 75.000 evrov, se obravnava kot mali izvozniki, ki potrdila o nadomestilu ne potrebuje.

3.4 Prenos pravic iz dovoljenja

Obveznosti, ki izhajajo iz dovoljenja, niso prenosljive. Pravice, ki izhajajo iz dovoljenja, lahko prenese imetnik v času veljavnosti. Takšen prenos se lahko opravi samo na enega prevzemnika za vsako dovoljenje. V primeru prenosa dovoljenja se izpolni polje 6. Plačilna agencija vnese v obrazec dovoljenja ime in naslov prevzemnika z datumom in vnos potrdi s pečatom. Prenos pravic ni mogoč v vseh tržnih redih. Prevzemniki ne smejo prenašati pravic naprej, lahko pa jih prenesejo nazaj na imetnika.

4.0 IZVOZNI POSTOPEK

Izvozni postopek SKP ima v primerjavi z rednim izvoznim postopkom nekaj posebnosti, predvsem pri pregledu blaga. EU namenja kmetijski politiki veliko denarja in se želi prepričati, da je denar upravičeno porabljen. Zato je vzpostavila sistem različnih kontrol: od predhodnega fizičnega pregleda, pregleda zamenjave do naknadnih kontrol.

Postopek poteka v več fazah:

- vložitev predhodnega obvestila,
- izbira deklaracije za pregled na podlagi analize tveganja,
- sprejem deklaracije,
- predhodni fizični pregled,
- zagotovitev istovetnosti,
- sprostitvev blaga v izvoz,
- pregled zamenjave blaga.

4.1 Vložitev predhodnega obvestila

Vse osebe, ki izvažajo proizvode, za katere zahtevajo izvozno nadomestilo, morajo najmanj 24 ur pred začetkom natovarjanja obvestiti pristojni finančni urad in navesti pričakovano trajanje natovarjanja. Krajevna pristojnost finančnega urada je določena po kraju natovarjanja blaga in ne po sedežu vložnika. [Predhodno obvestilo](#) o pošiljki se mora predložiti pristojnemu finančnemu uradu izvoza v papirni obliki (po faksu ali na drug način) ali poslati v elektronski obliki.

V skladu s [sedmim odstavkom 5. člena uredbe št. 612/2009](#) se lahko določi drugačen rok od 24-urnega. Posamezen izvoznik lahko pisno zaprosi pristojni finančni urad za trajno krajši rok vložitve predhodnega obvestila. O tem se izda pisna odločba v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

4.2 Poenostavljena izvozna deklaracija

Uredba št. 612/2009 v posameznih primerih omogoča vložitev poenostavljene izvozne deklaracije. Takšna izvozna deklaracija vsebuje ocenjeno neto maso. Uporabi se lahko v primerih, ko se izvažata razsuti tovor ali blago v nestandardnih enotah (žive živali, polovice trupov in četrti trupov, prednji deli, stegna, šunke, pleča, prsi s potrebušino in ledja). Točna količina se lahko ugotovi šele po natovarjanju. Ko je natovarjanje končano, je treba vložiti dopolnilno deklaracijo, ki vsebuje podatek o točni neto masi. Deklaraciji se priloži še dokumentarno dokazilo o točni neto masi. Izvozno nadomestilo se lahko odobri za največ 110 % ocenjene neto teže. Za količine, ki presegajo teh 110 %, se izvozno nadomestilo ne odobri.

4.3 Predhodni fizični pregled

Predhodni fizični pregled se običajno opravi v prostorih izvoznika, ker je to bolj priročno (na voljo je ustrezna oprema, prostori so primerno hlajeni ipd.). Izvoznik s [predhodnim obvestilom](#) obvesti pristojni finančni urad o kraju in času natovarjanja. Specificirano blago, namenjeno izvozu, mora biti do začetka natovarjanja fizično ločeno od drugega blaga v podjetju ali pa mora biti jasno prepoznavno (oznake na pakiranju, evidenčne številke). Dovolj je, da je izpolnjen eden teh dveh pogojev.

Predhodni fizični pregled poteka v naslednjih fazah:

- kontrola količine blaga,
- kontrola vrste in kakovosti blaga,
- odvzem vzorcev.

Po opravljenem predhodnem fizičnem pregledu je treba v skladu s [petim odstavkom 5. člena uredbe št. 612/2009](#) zagotoviti, da je blago, upravičeno do izvoznega nadomestila, pod carinskim nadzorom, dokler ne zapusti carinskega območja EU. V ta namen se na prevozno sredstvo ali embalažo namesti carinska oznaka.

Postopek izvoza blaga SKP je podrobneje opisan v [Navodilu o izvajanju izvoznega postopka za blago skupne kmetijske politike, št. 4/2011](#).

4.4 Kontrolni izvod T5

Če proizvod SKP iz sprejete carinske deklaracije prečka območje EU, ki ni ozemlje države članice izvoza, preden zapusti carinsko območje EU, je dokazilo, da je proizvod zapustil carinsko območje EU, pravilno potrjen [kontrolni izvod T5](#). Nacionalni predpis predvideva, da se kontrolni izvod T5 uporabi tudi v vseh primerih, ko je Slovenija država izvoza in hkrati država izstopa. Finančni urad izstopa potrdi izstop z območja EU na hrbtni strani kontrolnega izvoda T5.

Stranka potrebuje kontrolni izvod T5 za dokazilo, da je blago zapustilo območje EU in je upravičena do izplačila izvoznih nadomestil ali da se ji lahko sprostijo varščina za izvozno dovoljenje. Včasih se zgodi, da kontrolni izvod T5 sploh ni izdan ali pa se izgubi. Tedaj lahko stranka zahteva izdajo naknadno izdanega T5 (kadar kontrolni izvod T5 sploh ni bil izdan) ali dvojnika (kadar je bil kontrolni izvod T5 izdan, a se je izgubil). V obeh primerih mora stranka predložiti kontrolni izvod T5 namembnemu uradu (torej finančnemu uradu izstopa), da potrdi

izstop z območja EU. Namembni urad lahko potrdi naknadno izdani kontrolni izvod T5 ali dvojnik, ko ugotovi, da je blago dejansko zapustilo območje EU.